

7/6391
6K-16K

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

11 Ekim 2016

....../....../2016

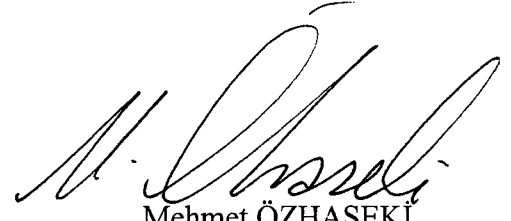
Sayı : 30824082-610 – 5858
Konu : Ankara Milletvekili
Levent GÖK'ün
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a)TBMM'nin 22.06.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/6391]-42799 sayılı yazısı
b)Başbakanlığın 27.06.2016 tarihli ve 31853594-610-2-1506-2752 sayılı yazısı

Ankara Milletvekili Levent GÖK'ün, Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/6391 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN LEVENT GÖK'ÜN
TBMM 7/6391 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Gölbaşı Mogan Gölünün önlenemeyen kirliliği yıllardır yazılı soru ve araştırma önergelerimin konusu olmuştur. 03.11.2014 tarihinde ASKİ'ye ait bir su arıtma tesisinin atık sularının Mogan Gölü'ne akmasına ve göldeki kirliliğe ilişkin 7/54817 Esas Numaralı yazılı soru önergem ile 04.12.2014 tarihinde, Mogan Gölündeki kirliliğe ve ıslah çalışmalarının ne zaman başlayacağına ilişkin 7/57307 Esas Numaralı yazılı soru önergelerim süresi içerisinde cevaplandırılmadığından Gelen Kağıtlarda yayımlanmıştır.

15 Mart 2013 tarihinde verdiğim 7/19890 Esas Numaralı yazılı Soru Önergeme ise, süresi geçtikten sonra verilen yanıtta, Mogan Gölünü atıklarıyla kirlüten işletmelere ön arıtma yaptırılmasının sağlanacağı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca işlem yapılacağı belirtilmiştir. Süresi geçtikten sonra yanıtlanan yazılı önergemle o günün Başbakanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a şu soruları yöneltmiştim:

- 1- Andezit taşı üretilen ocaklarda bugüne kadar hangi önlemler alınmıştır?
- 2- Su arıtma tesisi bulunmayan üreticilere para cezası kesmekle gölün kirlenmesinin önlenemeyeceği daha önce ifade edilmiş olmasına karşın bu önlemin caydırıcılık etkisinin olmadığı anlaşılmış bulunduğu göre, yeni hangi önlemleri almayı düşünüyorsunuz?
- 3- Bölgedeki kaç adet tesise sulu çamurlar için dinlendirme havuzları inşa edilmiştir?
- 4- Bu havuzların kaç adetinde dipte biriken çamurların susuzlaştırılması için filtre pres üniteleri kurulması sağlanmıştır?
- 5- Sudan arındırılan çamurlar nereye taşınmıştır? Belli aralıklarla denetim yapılmış mıdır?
- 6- Denetimlere ve idari para cezalarına rağmen atıkların göle akıtılmasıyla kirlilik sürdürülmekte olduğuna göre, bu konuda ihmal gösterenlerin tespiti için bir çalışmanız var mıdır? Gerekli önlemleri almayan sorumlular hakkında ne yapacaksınız?

Bu bağlamda;

- 1- Yazılı soru önergeleri verdiğim tarihlerin üzerinden yıllar geçtiği halde Mogan Gölüne dökülen derelerde neden ıslah ve ön arıtma çalışması yapılmamıştır?
- 2- Çevre Kirliliğine neden olan işletmelere idari para cezası kesmenin tek başına kirlenmeye engel olmayacağı gerçeği karşısında başka önlemler ve yaptırımlar neden ihmal edilmiştir?
- 3- Gölbaşı Özel Çevre Koruma Bölgesinde yer alan Mogan Gölü, Eymir Gölü, Gölova Deresi, Yavrucak Deresi, Başpınar Deresi, Oğulbey Mevkii, Sukesen Deresi, Örencik Mevkii ve Sukesen Deresinin Mogan Gölüne aktığı ağızda bugüne kadar idari para cezası uygulamasının dışında hangi önlemlere başvurulmuştur? Neden sonuç alınmamıştır? Sorumlular araştırılmış, soruşturulmuş mudur?
- 4- Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 27.10.2010 tarih ve 2010/13 sayılı genelgesi kapsamında andezit taş işletmelerinde planlanan çamurların önce susuzlaştırılması ve sonrasında ocak sahalarında kullanılması uygulamasına niçin geçilmemiştir?
- 5- Katı atıkların göle ulaşmaması, Göle deşarj edilen atıkların çıkış noktasında arıtılması için işletmelerin arıtma tesisi kurması niçin sağlanmamıştır?

- 6- Konya ve Haymana yol güzergâhlarındaki yerleşim yerlerinde ASKİ hattı bulunmadığı iddiaları doğru mudur? Bu konuyu idari ve teknik açıdan soruşturacak mısınız? Gerekli önlemlerin alınmasını sağlayacak mısınız?
- 7- Yıllardır Mogan Gölünün kirliliğine çare bulmakta acze düşen yöneticiler hakkında ne yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAPLAR:

1-Mogan Gölünü besleyen derelerle ilgili Örencik-Sukesen Deresi, Hacmuratlı-Mahalleiçi Deresi, Velihimmetli-Derin Dere, Selametli-Kabaçeşme Deresine ait İlk İnceleme Raporu hazırlanarak 2016 yılı etüt programına alınmıştır. Bahis konusu derelerin planlama ve proje çalışmaları Gölbaşı Belediyesince yaptırılmaktadır. Bahse konu derelere ait taşkın ve rüsubat kontrolü planlama ve proje çalışmalarının Belediye adına denetimi için, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Gölbaşı Belediyesi 31.05.2016 tarihinde Protokol düzenleyerek imzalamış olup, yukarıda adı geçen derelerin planlama ve proje çalışmaları devam etmektedir. Mogan Gölünü besleyen derelerde, rüsubat taşınımını engelleyecek tersip bentleri inşa edilmesi maksadıyla dere yatakları incelenmiştir. Sel kapanı inşa edilen Çölovası Deresi menbaında Dikilitaş ve İkizce göletleri de yer aldığından bu derelerden göl sahasına rüsubat taşınımı izlenmemiştir. Mogan Gölünü besleyen diğer derelerde yapılan etüt sonucu problem oluşturacak bir rüsubat hareketi görülmemiştir.

Mogan Gölü çıkış noktasında bulunan kapak ve regülatörünün rehabilitasyonu Orman ve Su İşleri Bakanlığının çalışma programında yer almaktadır. Göldeki su seviyesinin doğal yaşamı olumsuz etkilememesi maksadıyla uygun mevsimde bahsi geçen regülatörün kapak değişimi yapılacaktır. Mogan ve Eymir Gölleri arasındaki kanalın rehabilitasyonu işi işletme ve bakım faaliyetleri kapsamında yer almakta olup, henüz rehabilitasyon çalışması yapılmamış, kanalda makinalı temizlik çalışması yapılmıştır. Ayrıca, Eymir Gölü çıkışındaki regülatör yenilenmiştir. Mogan Gölünü besleyen Çölovası Deresi üzerinde yapılması planlanan sel kapanının inşaatı tamamlanmış olup, işletmeye alınmıştır. Gölü besleyen derelerden Çayır deresinde makinalı çalışma yapılarak dere yatağı temizlenmiştir.

2-Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce Gölbaşı ilçesinde tüm çevresel konulan içerecek şekilde (andezit tesisleri ve diğer tersler dahil) 2013 yılında 46 adet, 2014 yılında 83 adet, 2015 yılında 86 adet, 2016 yılı İlk altı ayında 54 adet tesiste denetimler gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimler sonucunda 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca idari yaptırım uygulanmasına karar verilen tesislere 2013 yılında 616.903,06 TL 2014 yılında 515.553,31 TL, 2015 yılında 341.002,10 TL, 2016 yılı ilk altı ayında ise 88.825,00 TL idari para cezası uygulanmıştır. 2872 Sayılı Çevre Kanunu gereğince aynı kirlenme fiilinin bir yıl içerisinde yeniden gerçekleşmesi durumunda 3 katına kadar idari para cezası uygulanarak tesisin faaliyeti durdurulur.

Ancak bugüne kadar bu hükmün uygulanmasını gerektirecek bir durum gerçekleşmemiştir. Mogan Gölüne etkisi olan andezit taşı kesme tesislerinde gerçekleştirilen çevre denetimleri ve idari para cezaları neticesinde dereye atık su deşarjlarında ve şikayetlerde ciddi azalma sağlanmış olup, nadiren atık su dinlendirme havuzlarının temizlenmesi adına bu havuzlardaki atık suların dereye kaçak olarak kısa sürede deşarjları ile karşılanabilmektedir. Bu durumda da bölgede Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce gerekli kontroller yapılmaktadır. Kusuru bulunan firmalara idari para cezası uygulanmasının yanında kirliliğin yaşanmasına neden olan faktörlerin ortadan kaldırıldığına dair takipler de Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce yapılmaktadır.

3-Mogan Gölüne etkisi olan andezit taşı kesme tesislerinde gerçekleştirilen çevre denetimleri ve idari para cezaları neticesinde dereye atık su deşarjlarında ve şikayetlerde ciddi azalma sağlanmıştır. Ancak nadiren atık su dinlendirme havuzlarının temizlenmesi adına bu havuzlardaki atık suların dereye kaçak olarak kısa sürede deşarjları ile karşılaşılabilir. Bu durumda da bölgede Bakanlığımızca gerekli kontroller yapılmaktadır. Ayrıca kusuru bulunan firmalara idari para cezası uygulanmasının yanında kirliliğin yaşanmasına neden olan faktörlerin ortadan kaldırıldığına dair takipler de yapılmaktadır. Çevre kirliliğine yol açtığı tespit edilen tesisler ile ilgili de Türk Ceza Kanununun 181 ve 182 maddeleri uyarınca gerekli incelemelerin yapılması amacıyla Gölbaşı Cumhuriyet Başsavcılığına bildirimlerde bulunulmuştur.

4-Bölgede bulunan andezit taşı işleme tesislerinin maden atıklarının (çamur atıkları ve üretim artığı plakajlar) çevre kirliliğine sebebiyet vermeden bertarafı/geri kazanımı için Bakanlığımızca bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışma kapsamında, andezit taşı işleme esnasında ortaya çıkan maden atıklarının (çamur atıkları ve üretim artığı plakajlar) alan ıslahı, restorasyon, dolgu maksatlı kullanımı veya depolanmasını planlayan işletmelere Bakanlığımızın 27.08.2010 tarih ve 2010/13 sayılı genelgesi kapsamında (çamurların öncelikle susuzlaştırılmaları şartıyla) Bakanlığımızdan gerekli izinlerin alınmasına müteakip atıklarının ocak sahalarında kullanılması ile ilgili bölgedeki tüm andezit taşı işleyen tesislere tebligat ve duyurular yapılmıştır. Bu amaçla; 2010/13 sayılı genelgesi kapsamında andezit taşı işleme esnasında ortaya çıkan maden atıklarının (çamur atıkları ve üretim artığı plakajlar) alan ıslahı, restorasyon, dolgu maksatlı kullanımı veya depolanması amacıyla 5 adet alan için Bakanlığımızca uygunluk verilmiştir. 2015 yılı sonu itibariyle bahse konu atıkların büyük bir bölümü geri kazanılmak üzere yönlendirilmiştir.

2010/13 Sayılı Genelge kapsamında inert maden atık listesi verilmiş olup, andezit atıkları da bu genelge listesinde yer almaktadır. Bahse konu atıkların alan ıslahı, restorasyon, dolgu maksatlı kullanımı veya depolanmasının planlanması durumunda genelgedeki bilgileri ihtiva eden bir rapor hazırlanılarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzden izin alınmaktadır. Bu kapsamda dinlendirme havuzunda susuzlaştırılan veya filter presten geçirilen atık çamurlarının ve parça plaka atıklarının ocak sahasında veya ruhsat alanı içinde dolgu maksatlı kullanımı veya depolanması da aynı Genelge kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce değerlendirilmekte ve söz konusu atıkların üretimi bitmiş ocak sahasında dolgu maksatlı kullanımına izin verilmektedir.

5-Bahsi geçen ve bölgede bulunan 19 adet andezit taşı işleme tesislerinden kaynaklanan yıkama atık sularının çöktürülmesi amacıyla havuz sistemleri bulunmakta olup, bu tesislerden kapasitesi gereği yaptırması mecburi olan 16 adet tesiste filtre pres bulunmaktadır. Gölbaşı İlçemizde bulunan farklı sektörlerle ait diğer tesislerde de denetimler gerçekleştirilmekte olup, ihlal tespit edilmesi durumunda ihlalin giderilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmesi amacıyla ilgili tesislere bildirimler yapılmaktadır.

6- Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığından bilgi istenilmiş olup Bakanlığımıza iletilmesi akabinde tarafınıza gönderilecektir.

